

Predmet: Zvornik (Grujić Branko i dr.)
Veće za ratne zločine Okružni sud u Beogradu Republika Srbija
Broj predmeta: KV. 5/05

Glavni pretres: 10.07.2006.

Izveštaj: FHP, Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedoka A

Svedok je zbog lične bezbednosti tražio da bude saslušan pod pseudonimom.

Svedok je Musliman iz Diviča. Selo je bilo slobodno sve dok nije pala Kula grad, 26.04.1992. Muslimani iz Diviča su sve vreme živeli u strahu. Svedok kaže: «Pre 26. 04. u Diviču, konkretno, nije se ništa dešavalo, bog zna šta, jednostavno, živeli smo u strahu od tog napada. Imali smo priliku da gledamo kako se Kula gore bombarduje, pucalo se, eto to je... do 26. 04. niko nije ulazio u Divič, u naselje.»

Iseljavanje Muslimana iz Diviča

Kula grad je pala 26. 04. u rano jutro, a već oko devet sati počelo je bombardovanje i granatiranje Diviča iz Malog Zvornika u Srbiji. Celi dan je trajao napad na Divič i stanovništvo je obavestavano da treba da preda naoružanje. Drugog dana posle pada Kule grada ušla je vojska koja se predstavila kao Jugoslovenska narodna armija i saopštila građanima da im oni garantuju bezbednost. Tih dana u Zvornik je došao čovek u uniformi koji se predstavio kao major Pavlović. On je sazvaio skup Muslimana kod džamije i tu im je rekao da treba da predaju oružje. Od tog dana počeli su pretresi po kućama, maltretiranja, vojska je tražila od ljudi novac, zlato, oružje, razbijali su stakla i takvo stanje u Diviču je potrajalo oko mesec dana. I nakon mesec dana pljačkanja, maltretiranja došlo je naređenje, koje je izdao major Pavlović, da se svi skupe na igralištu, gde će doći autobusi da ih voze na slobodnu teritoriju (teritoriju koju su držali Muslimani). Naredba je bila da se pakuje samo lične stvari, uglavnom garderoba, da se ponese novac i neke druge dragocenosti. Tu na igralištu došlo je oko desetak autobusa u koje su ušli svi Muslimani iz Diviča pa su odvezeni prema Sarajevu preko Han Pijeska, tamo su prenoćili i onda se vratili ponovo u Zvornik, kako im je objašnjeno zbog toga što njihovi nisu hteli da ih prime. Po povratku u Zvornik krenuli su prema Tuzli, opet da bi prešli na teritoriju koju drže Muslimani, ali posle par sati pregovora od razmene nije bilo ništa pa su se vratili u Zvornik. U Zvorniku, na fudbalskom stadionu, svim muškarcima je naređeno da izađu iz autobusa, a žene i deca su ostali u autobusu. Muškarci su pešice odvedeni u zgradu *Novog izvora* u Zvorniku, a žene i deca su prebačeni autobusima preko Kalesije za Tuzlu koju su držali Muslimani. Svi muškarci su bili zatvoreni u zgradi *Novog izvora* kada je u prostoriju ušao optuženi Branko Grujić i tražio da se svi popišu i da priznaju da su lojalni, da hoće da budu lojalni građani Republike Srpske. Jedan učitelj je napravio spisak. Po mišljenju svedoka bilo ih je 187, a lojalnost nisu hteli da prihvate. Preciznije, nisu hteli da idu u vojsku Republike Srpske.

Posle popisivanja, tražili su deset ili jedanaest ljudi, dobrovoljaca, koji bi išli u Divič da traže naoružanje po napuštenim kućama. Dakle, njih deset ili jedanaest se javilo kao dobrovoljci, otišli su, i više se niko nije vratio, a kasnije su svi pronađeni u masovnim grobnicama. Po sećanju svedoka otišli su Kemal Tuhčić, Enver Pezerović, Alija Tuhčić, Smail Pezerović, Moamer Kuršumović, a drugih imena ne može da se seti.

Druga tačka optužnice: ratni zločini u Domu kulture u Čelopeku

Autobusima Drina-transa, posle dva-tri dana, zarobljeni Muslimani prebačeni su iz *Novog izvora* u Dom kulture u Čelopeku. Autobus je pratila policija i to redovna policija iz Zvornika. Objasnili su zarobljenim Muslimanima da zgrada *Novog izvora* nije bezbedna i da ih vode na bezbednije mesto. Smešteni su u salu Doma kulture u Čelopeku, koji su čuvali stražari koji su bili stariji ljudi iz rezervnog sastava policije i u policijskim uniformama. Svedok je poznao stražare iz viđenja. Zna da je tu bio svedok **P**, pa Ostoja, Milenko Erić, Miloš Ivanović. Tu su spavali na betonskom podu ili na nekim komadima šperploče ili drveta koji su se nalazili u sali. Ta sala je bila dosta visoka, imala je dva prozora koji su bili postavljeni uz plafon, dakle visoko od poda na kome su spavali. Prvih dana nisu dobijali hranu, a kasnije su donosili hranu iz kafane Stari grad. Na početku su mogli da izlaze u WC. Hrana nije bila loša i bilo ju je dovoljno. Mogli su da daju stražarima novac da im kupe cigarete ili nešto od hrane u obližnjim kioscima. Po iskazu svedoka tako su živeli prvih pet do deset dana. Niko ih nije maltretirao, tukao niti bilo šta drugo.

Tortura i ubijanje počinju negde između 5. i 10. 06.1992. Prvog dana kada je počelo maltretiranje došli su neki vojnici, ušli unutra, sve zatvorenike izveli napolje i naredili da sve što imaju kod sebe: novac, zlato, i sve što imaju u džepovima izvade i stave u jednu kutiju. Svedok objašnjava da je tu bilo četiri-pet ili čak šest naoružanih ljudi, da su im oduzeli sve što su imali kod sebe, uključujući i novac, satove, nakit. Sam svedok je predao sat, prsten, lančić i novac. Posle tog pretresa počinju da dolaze ljudi koji su naneli najviše zla zarobljenima – Zoks, Toro, Pufta, Repić. Svedok je zapamtio te nadimke zbog toga što su se oni međusobno tako oslovljavali. U početku su tražili novac, pojedince su izvodili napolje, tamo ih tukli, probadali im ruke i noge noževima, na primer izveden je Husein Halilović i on je udaren drvenim buzdovanom po glavi jer ga je neko prijavio da ima pare, pošto je bio mesar. Svedok ne zna ko ga je udario, ali zna da ga je Toro izveo napolje. Kada se vratio glava mu je bila razbijena i krv mu je išla niz lice. Zatim, izvedeni su Sakib Kapidžić, Hasan Atlčić, Ramo Alihodžić. Sakib i Hasan se nisu vratili. Ne zna šta je sa njima bilo, ali kasnije su pronađeni u masovnim grobnicama.

Ubijen je i Ramo Alihodžić; svedok to nije video, ali je čuo da je ubijen ispred zgrade. Napolju, ispred Doma kulture ubijen je i Omer Okanović. A najviše su zarobljene iz Doma kulture izvodili Zoks i Toro. Svedok je opisao Tora i Zoksa kao mlade ljude, s tim da je Zoks imao oko dvadeset a Toro oko 25-26. Svedok je opisao i Repića i Puftu. Svedok je naveo da je buzdovan nosio Toro, da je nosio i palicu, da je Zoks nosio revolver magnum, da je od njih Pufta najviše nosio nož, da je rezao, sekao i klaao zarobljene. Pufta je zaklao Zaima Pezerovića a Repić je ubio Himzu Kuršumovića, Fikreta Jahijagića i Damira Bikića.

Svedok pamti da su bila dva dana kada su se dogodila masovna ubistva u Domu kulture Čelopek. Jedan je bio za Bajram, 10. 06., a drugi za Vidovdan, 28. 06.. Na Vidovdan u prostoriju gde su bili zarobljenici upao je Dušan Vučković Repić i ubio 16 zarobljenika a ranio više njih od kojih su četiri kasnije umrli. A za Bajram 10. juna, pored ubijanja koja je uglavnom obavljao Vučković zvani Repić, tu su bili i Toro i Zoks koji su izveli napolje braću Kapidžiće – Eneza, Smaila, Sulejmana i Seada koji se više nisu vratili. Oni su njih tukli bejzbol palicama, a Pufta je Adnanu Efendiću odsekao mali prst nožem, Enesu Čikariću je otsekao uvo i naterao ga da pojede, jednom fudbaleru je prebijao noge, urezivao je krst na leđima Edinu Čikariću, a Enesu Džihiću urezao je krst na čelo. Takođe na čelo urezao je krst i Efendić Admiru. Zulkarneinu Efendiću Pufta je odsekao polni organ i naterao ga da ga pojede. Posle upada Repića 28. 06. 1992. godine i ubijanja velikog broja zarobljenika, zarobljenici su prebačeni prvo u Sud za prekršaje u centru grada, a zatim u logor u Batkoviću. Iz tog logara je svedok razmenjen.